

Europeiska Federationen för offentliganställdas
Förbund (EPSU)
rue Royale, 45
1000 Brussels
Tel. : 32 2 250 10 80
Fax : 32 2 250 10 99
E-mail : epsu@epsu.org
Website: www.epsu.org

**EU:s grönbok: En europeisk strategi för en hållbar,
konkurrenskraftig och trygg energiförsörjning
KOM (2006) 105 slutlig 8 mars 2006
EPSU:S STÅNDPUNKT**

Antaget av EPSU:s styrelse den 20 & 21 november 2006

Introduktion

Europeiska kommissionen har publicerat en grönbok *En europeisk strategi för en hållbar, konkurrenskraftig och trygg energiförsörjning* (8 mars 2006).

Den europeiska federationen för offentliganställdas förbund (EPSU) välkomnar tillfället att kommentera grönboken. **Samrådet har begränsat värde** eftersom rådet redan har uttryckt sig och står bakom de nyckelåtgärderna.¹

Våra medlemmar inser vikten av trygg energiförsörjning, hållbarhet och behovet av ren fossilfri energiteknik, för hela EU:s ekonomi.

Våra medlemmar är inte lika entusiastiska över en konkurrensutsatt, avreglerad energimarknad i EU: erfarenheter av den hittills visar negativa effekter för sysselsättning, priser och trygghet. **EPSU förespråkar ett medborgarnas Europa, grundat på solidaritet, jämlikhet samt hållbar social, ekonomisk och miljöanpassad utveckling. Vi stödjer en europeisk strategi för trygg energiförsörjning som omfattar alla dessa aspekter.**

EPSU välkomnar diskussionen om en europeisk energipolitik. Medlemsstaterna bör reflektera över vilka ytterligare befogenheter EU kan behöva för att spela en roll i forum som G8, Internationella energiorganet (IEA), OPEC, etc. En sådan diskussion bör även definiera EU:s och medlemsstaternas olika befogenheter. De har att göra med beslut om energimixen, organisation av energiförsörjning och tjänster samt frågor om tillträde till nätverk. **En viktig fråga gäller om det går att utöva en effektiv demokratisk kontroll** som ger medborgare möjlighet att påverka beslut.

Den totala bristen på social dimension är en besvikelse. Den strategiska energiöversynen bör ha en social dimension som slår fast fackliga rättigheter och arbetstagarnas rättigheter, fokuserar på kvalitet och utbildningsfrågor.

Bidrar till att säkra arbetsplatser och möjliggör ett deltagande i utvecklandet av en strategi för en trygg energiförsörjning

Resultatet av debatten bör komma till allmänhetens kännedom och där det finns ett starkt motstånd mot förslagen i grönboken måste kommissionen vara redo att ändra sin hållning. Ett område som behöver granskas kritiskt är den inre marknaden för el och naturgas. Den är **inte** hörnstenen i en konsekvent politik som prioriterar **solidaritet, demokratisk kontroll, jämlikhet och hållbar social, ekonomisk och miljövänlig utveckling.**

¹ Erfarenheterna av det tidigare samrådet var inte positiva. Många bidrag beaktades inte. Se <http://www.epsu.org/IMG/doc/EUgreen.doc> för EPSU:s ståndpunkt om grönboken 2000.

Inre marknaden

EPSU instämmer inte i grönbokens antagande att den inre marknaden för el och gas kommer att leda till rimliga priser, trygg och hållbar energiförsörjning och hjälpa EU att fullgöra sina åtaganden enligt Kyoto-avtalet. I själva verket behöver EU och resten av världen gå mycket längre än Kyoto-målen om man vill förhindra klimatkaos. Det är ett dokument som grundas mer på förhoppningar än verkligheten, och som är kraftigt beroende av samordning och samarbete inom hela EU i en omfattning som inte är förenlig med hur en konkurrensutsatt marknad är beskaffad

EPSU ifrågasätter det grundläggande antaganden att trygghet och hållbarhet endast kan uppnås inom ramen för vad som kallas en verkligt konkurrensutsatt marknad, ett begrepp som grönboken för övrigt inte definierar. **Kommissionen har gått miste om ett tillfälle att kritiskt syna den inre marknaden för el och naturgas.**

Europeiska kommissionen tiger fortfarande om det förutsägbara² resultatet av avreglering: ytterligare koncentration. Sammanslagningar och företagsförvärv behandlas inte. Vårt gen-svar på storföretagens inflytande:

- Arbetsplatsdemokrati och bättre rättigheter till information och samråd
- Extern demokrati, insyn och öppenhet
- Tillsyn och offentlig kontroll för att förhindra excesser?. Medverkan med berörda parter.

EPSU har på andra ställen dokumenterat att den avreglerade el- och naturgasmarknaden inte medför de fördelar som förväntades. Det är nu allmänt accepterat att den har misslyckats. Vi upprepar inte alla problem här, utan hänvisar till en serie dokument som professor Steve Thomas (PSIRU, Universitetet i Greenwich) har skrivit.³ **Erfarenheterna av den inre marknaden är inte goda, speciellt inte vad gäller investeringsbeslut.**

Brist på investeringar i nätverk, och i synnerhet i produktion, rapporteras från hela Europa. Och det är logiskt. Återigen vill vi inte upprepa argumenten här, utan hänvisar till studier som finns på www.epsu.org/a/1465. Något som är viktigt att lyfta fram här, är att det råder **brist på investeringar i kvalificerad personal**, vilket har dokumenterats av de europeiska arbetsmarknadsparterna i europeiska elbranschen och också erkänts av Storbritanniens regering samt i G8:s uttalande om energi (St Petersburg, juli 2006)

Europeiska kommissionen betonar behovet av investeringar i nätverk och produktion. Men kommissionen medger inte att **prissignaler inte kommer att dyka upp i tid** och därför inte leda till ny kapacitet vid rätt tidpunkt. **Trygg energiförsörjning är ett allvarligt problem. Det finns även ett betydande förtroendeproblem, eftersom medborgare utlovades lägre priser** och nu får höra att priserna måste höjas.

² EPSU:s prognoser finns i New Era or Dark Age, februari 1999 <http://www.epsu.org/a/1844>. Se även EPSU:s bidrag till framstegsrapporten om den inre marknaden 2000 <http://www.epsu.org/a/118>

³ Artiklar om utvärderingen av den inre marknaden, sysselsättningens utveckling och priser finns på: www.epsu.org/a/1465

Inga nya åtgärder – inga krav på åtskillnad när det gäller ägande – nej till en modell som ska passa alla

EPSU har hävdad (i sin ståndpunkt om den inre marknaden, november 2005) att innan några nya åtgärder vidtas, bör de befintliga direktiven genomföras. Vi ser inget behov av åtgärder som går ännu längre, vilket förmodligen innebär åtskillnad. Åtskillnad kommer att ha direkta konsekvenser för energibranschens struktur, som är resultatet av en historisk utveckling. Samma modell passar inte alla. Vi förväntar oss att åtskillnad av ägande, även i distributionsledet, kommer att ha negativ inverkan, i synnerhet för kommunala företag, och medföra ytterligare koncentration. Tillsynsmyndigheter har visat att de kan undanröja missförhållanden.

Möjligheter till undantag och tester

EPSU förespråkar möjligheter till undantag som låter regeringarna vidta åtgärder för att avhjälpa den inre marknads brister. **Nya åtgärder bör provas enligt ett antal test innan de införs.** Dessa test bifogas.

EPSU ifrågasätter den inre marknaden för naturgas och el, eftersom den påverkar en trygg energiförsörjning och hållbar utveckling negativt. Den inre marknaden kommer inte att stimulera investeringar, eller också vid fel tidpunkt eller i fel teknik.

Den inre marknaden är inte en exportprodukt

EPSU anser att det är orealistiskt att förvänta sig att 25 länder samtidigt skulle inse att deras intressen bäst försvaras av strategi som försvagar deras kontroll över inhemsk energipolitik och väsentliga offentliga tjänster. EPSU anser att det finns tillräckligt med bevis som visar att marknaden inte klarar av instabilitet och fluktuationer. **EPSU avvisar kommissionens och rådets förslag att den inre marknaden ska bli en exportprodukt** och utvidgas till att omfatta EU:s grannländer. Man exporterar inte en bristfällig produkt.

Europeisk tillsynsmyndighet endast med definierade uppgifter och under demokratisk kontroll

Europeiska kommissionen föreslår att man inrättar en **europeisk energitillsynsmyndighet**. EPSU erkänner att det finns behov av ytterligare samordning på en inre marknad med gränsöverskridande handel av el och naturgas. **EPSU stödjer i nuläget inte en sådan tillsynsmyndighet, eftersom dess uppgifter inte anges och demokratisk kontroll inte ens är planerad. Om denna tillsynsmyndighet inrättas bör Europaparlamentet kontrollera och definiera dess mandat. Det dagliga arbete bör övervakas av en styrelse med representanter för arbetsmarknadens parter, sociala och miljögrupper samt kommuner.**

En viktig uppgift för tillsynsmyndigheten är att övervaka kvalitetsaspekter. Ett första och direkt steg är att öka insynen i de tillsynsmyndigheter för el och naturgas som redan existerar. **Rådgivande organ med företrädare för arbetsmarknadens parter och andra sociala grupper bör inrättas på nationell och europeisk nivå. Tillsynsmyndigheternas mandat bör inkludera övervakning av övergången till en ekonomi med mindre fossila bränslen, av sysselsättningen och personalens kvalitet samt medborgarnas välbefinnande.**

Transeuropeiska nätverk – varje land ska ha tillräcklig produktionskapacitet

Europeiska kommissionen föreslår också **en plan för fler transeuropeiska nät**. EPSU är skeptisk till att öka den gränsöverskridande kapaciteten om det enda och ideologiska syftet är att skapa en marknad. Dessa nätverk har kostnader för miljö och användare, och risken är stor att kostnaderna kollektiviseras medan vinsterna tillfaller några få. **EPSU stödjer att varje land ska ha tillräcklig produktionskapacitet, inklusive lämplig reservmarginal. EPSU stödjer samarbete mellan medlemsstater när det uppstår försörjningsproblem eller i händelse av skador på infrastrukturen, till exempel översvämningar eller stormar. Tillsynsmyndigheterna har till uppgift att definiera normer för krisplaner som ska finnas på plats (och omfatta material och arbetstagare) i händelse av "force majeure" eller naturkatastrofer.**

Europeiskt energiförsörjningsobservatorium – roll i övervakningen av skyldigheter i samband med offentliga tjänster?

Kommissionen föreslår ett europeiskt energiförsörjningsobservatorium. EPSU är positivt till ett sådant energiobservatorium eller -organ. Dess viktigaste uppgift bör vara att bidra till trygg energiförsörjning och hållbar utveckling. Observatoriet kan medverka i övervakningen av skyldigheter i samband med offentliga tjänster och "fuel poverty" (att inte ha råd med uppvärmning), i synnerhet i brist på ett europeiskt observationsorgan för tjänster av allmänt intresse. Om ett sådant energiobservatorium inrättas och en av uppgifterna är långsiktig övervakning, måste den täcka sysselsättningsutvecklingen i sektorn och prognoser om vilka jobb som behövs och var det föreligger risk för brist på kompetens. Observatoriets styrelse och eventuella rådgivande organ bör inbegripa representanter från europeiska arbetsmarknadsparter.

Europeiskt centrum för energinät – förbättra driftsäkerheten

EPSU är positivt till ett europeiskt centrum för energinät som fokuserar på att förbättra driftsäkerhet, vilket även den europeiska nätkodex som kommissionen föreslår kommer att göra. Vi har argumenterat för bättre driftsäkerhetsnormer, speciellt med tanke på den inre marknaden. Om medlemsstaterna blir mer beroende av varandra måste normerna för driftsäkerhet omdefinieras och förbättras.

Europaparlamentet bör spela en framträdande roll i arbetet med att definiera uppgifterna och följa upp dem, för alla dessa olika nya institutioner.

Klimatvänlig diversifiering av energimixen

Ett sätt att främja klimatvänlig diversifiering av energiförsörjningen är, som grönboken föreslår, att eftersträva att en viss nivå av EU:s energimix kommer från säkra energikällor med mindre fossila bränslen. **EPSU anser att detta bör vara ett definitivt obligatoriskt mål**

Grönboken redogör för problemet med ökad efterfrågan, brist på produktion och högre priser på bränsle och råmaterial. Med den verkar inte **ha någon tydlig strategi** för att hantera konsekvenserna för hushåll och industri, förutom förvissningen om att marknaden kan ge stabilitet och hållbarhet.

Massiva offentliga investeringar – innovation och ny teknik

EPSU anmodar kommissionen att stödja offentliga investeringar i fossilfri, energisnål teknik. EPSU anser att det behövs omfattande offentliga investeringar för att i

kommersiell skala utveckla den teknik som idag inte är så kostnadseffektiv, till exempel vind-, våg- och tidvattenkraft. Investeringar i effektiv energianvändning ska prioriteras.

EU bör gå i täten när det gäller att utveckla denna teknik globalt, med stöd av ett nytt socialt EU-partnerskap för energipolitik och klimatförändringar, där arbetsgivare och facket deltar. Detta måste gå före inrättandet av en gemensam EU-marknad. Den inre marknaden har i själva verket haft negativ inverkan på de resurser som företagen avsätter till F&U.

Strategisk energiöversyn:

- *Inbegripa en social dimension*
- *Energimixen är en fråga för medlemsstaterna*

EPSU stödjer grönbokens påstående att en strategisk energiöversyn för EU skulle ge en tydlig europeisk ram för nationella beslut om energimixen. Beslut om vem som ska bestämma vilken energi som används kommer att finnas kvar på nationell nivå. Det behövs direkt demokratisk kontroll. EPSU motsätter sig strukturer som tar bort makt från lokala samhällen.

Vi har inte möjlighet att helt överge fossila bränslen i elproduktionen. Kol är en viktig energikälla och tekniken finns för att använda kol effektivare och minska kolutsläppen från koleldade kraftverk.

EPSU instämmer med att stenkol och brunkol ingår i EU:s energimix och att den framtida utvecklingen beror på om det går att drastiskt minska utsläppen från koleldade kraftverk och använda den mest avancerade teknik som finns tillgänglig. Ny teknik behöver subventioner och en fastlagd offentlig politik. Vi kan inte låta utvecklingen av koleldad el vara beroende av teknisk utveckling som inte ännu existerar.

Grönboken nämner inte kraftvärme. Kraftvärme är viktigt för att använda kol mer effektivt och därmed minska följderna för miljön och klimatförändringar. Kommissionen bör framhäva kraftvärme.⁴

En översyn bör omfatta en öppen och objektiv debatt om kärnkraftens framtida roll. För många länder i EU kommer kärnkraft att vara en viktig del av deras energimix. EPSU har förbehåll om kärnkraft på grund av betänkligheter som gäller kärnavfall och säkerhetsfrågor. EPSU förespråkar bättre skydd av arbetstagare, stränga regler för säkerhet och avfallshantering och rigorösa övervakningsmekanismer. Vi har även uppmärksammat det faktum att utfasning kan leda till kompetensproblem. Vi behöver kvalificerade kärnkraftsingenjörer även för att hantera kärnkraftsavfall och vid avveckling.⁵

Översynen måste visa hur avreglerade marknader uppfyller de olika kraven. EPSU:s hållning är att investeringar i effektiv energianvändning, uppsamling och bindning av kol samt förnyelsebara bör prioriteras. Europeiska kommissionen bör även inbegripa

en social dimension i den strategiska energiöversynen. Den bör också behandla hur olika utvecklingar påverkar:

⁴ <http://www.epsu.org/a/82> EPSU:s ståndpunkt om kraftvärme

⁵ <http://www.epsu.org/a/383> EPSU:s ståndpunkt om EU:s kärnsäkerhetspaket

- Sysselsättningen i energisektorn samt i den bredare ekonomin
 - Europeiska kommissionen bör främja en politik som maximerar antalet jobb och bidrar till hållbar utveckling, till exempel förnyelsebara, kraftvärme och även stadsförnyelse
- Kvalifikationer och utveckling av kompetens
- Jämlikhet
- Fattigdom och social integrering.

Den strategiska energiöversynen måste erkänna att dessa förslag har ett **jämlikhetsperspektiv**, och klart ange **konsekvenserna för olika grupper, till exempel äldre, fattiga och kvinnor. Om priserna höjs kommer fler hushåll drabbas av "fuel poverty", kan inte betala räkningar och värma upp sina hem. Äldre kvinnor är speciellt utsatta. Kommissionen bör därför förbereda en ingående översyn av konsekvenserna, följt av ett meddelande som beskriver vilka övergångsåtgärder som krävs för att skydda utsatta medborgare.**

Den strategiska energiöversynen bör hjälpa oss att göra välinformerade val som skapar maximal sysselsättning och låter Europa slå in på vägen mot hållbar utveckling.

Solidaritet – förhindra energikriser

EPSU anser att det krävs ytterligare fysisk kapacitet för att förhindra kriser på grund av brister i energiförsörjningen, och inte för att skapa en konkurrensutsatt marknad. Det är av det skälet som vi skulle vilja se bättre sammanlänkningar i det europeiska elnätet samt i naturgasnätet. Vi stödjer inte sammankopplingar enbart i syfte att bygga en konkurrensutsatt marknad enligt vad som anges ovan.

EPSU skulle vilja se ytterligare expansion av lokal kraftproduktion. EPSU anser att EU:s energiberoende är en dyrare och i slutändan en mer slösaktig politik än att vidta åtgärder för att minska efterfrågan. Allt detta kommer att kräva omfattande investeringar, och en kraftfull tillsynsram som säkerställer att rättvisa regler tillämpas och offentliga målsättningar uppnås.

EPSU anser att tillgång på kvalificerade arbetstagare är väsentligt om EU ska kunna uppfylla åtagande för tillhandahållande av energi. Kommissionen bör därför ta upp den växande kompetensbristen i medlemsstaterna.

Om en EU-myndighet för tillsyn inrättas, grundad på demokratisk kontroll och där arbetsmarknadens parter och andra berörda är involverade, är en av de viktigaste uppgifterna att se till att företag investerar i personalutbildning och -utveckling samt i forskning och utveckling på energiområdet. Det är väsentligt att EU har en klar strategi för utveckling av arbetstillfällen, utbildning och de ekonomiska möjligheter som åtföljer övergången till en ekonomi med mindre fossila bränslen. Tillsynsmyndigheten ska övervaka framsteg mot en EU-ekonomi med mindre fossila bränslen. EU-medborgarnas välfärd bör vara en viktig fråga för tillsynsmyndigheten, men den måste också se till att EU erkänner vikten av mänskliga och fackliga rättigheter i sina relationer med andra länder.

Hållbar utveckling

EPSU anser att klimatförändring är det största hot som planeten står inför. Det krävs brådskande åtgärder för att undvika kaos. Vi är oroade över att grönboken verkar fästa samma vikt, eller balans, vid målen miljöskydd, konkurrenskraft och trygg energiförsörjning.

EPSU anser därför att EU bör prioritera de åtgärder som krävs för att direkt motarbeta klimatförändringar, istället för att satsa på att utveckla en konkurrenskraftig energimarknad. Som sagt, den inre marknaden kommer inte att ge det stabila investeringsklimat som behövs för långfristiga lösningar och ny teknik.

EPSU tror att en minskning av efterfrågan på energi är det viktigaste instrumentet för att tackla klimatförändringar. EU måste därför anta absoluta mål för att minska efterfrågan och fastställa mål för specifika sektorer i ekonomin, bland annat för hushållssektorn, elproduktion och transport. Europeiska kommissionen bör studera hur sådana mål påverkar olika branscher och vad det kan ha för sysselsättningskonsekvenser.

EPSU välkomnar förslaget till åtgärdsplan för effektiv energianvändning. Målet att minska energi(=bränsle)användningen med 20% år 2020 är bra, men möjligheten till mer ambitiösa mål och (sysselsättnings- och sociala) konsekvenser för olika branscher och tjänster bör utredas. Åtgärdsplanen bör ta hänsyn till könsdimensionen. Kommissionen behöver vidta åtgärder för att se till att **handeln med utsläppsrätter** fungerar effektivt. Lösningen är att stimulera företag att hushålla med energi, inte uppmuntra ytterligare föroreningar. Systemet bör snabbt utvidgas till andra sektorer (transport och hushåll...) Andra växthusgaser bör övervägas. **Systemet för handel med utsläppsrätter bör åtföljas av sysselsättningsplaner.**⁶

EPSU anser att man bör studera förslaget att skapa en EU-fond för investeringar i ren energi. Länder som saknar tillräckligt med kapital och av den anledningen inför denna teknik långsamt skulle vara berättigade till ekonomiskt stöd genom fonden. EPSU välkomnar Europeiska kommissionens tillkännagivande om att stödja utvecklingen av teknik för avskiljning av CO2 och lagring.

EPSU anser dock att det effektivaste sättet att förhindra klimatförändringens värsta effekter är en genomgripande förändring av vår livsstil. En bra början kan vara att använda fordon som är bränslesnålare och släpper ut mindre CO2. Vi behöver betrakta allt detta i ett bredare sammanhang, med omdesignade, hållbara städer där det är trivsamt att bo, med bättre möjligheter till sysselsättning, fritid och shopping. Det skulle förbättra livskvaliteteten för alla.

Extern politik

Man förbiser en aspekt av EU:s beroende av energi utifrån, och det är hur samhället och i synnerhet utsatta sektorer och grupper drabbas.

De flesta olje- och naturgasreserverna finns utanför Europeiska unionen, många i politiskt instabila och potentiellt fientliga länder. Det kan hända att priserna under en lång period ligger högt: det är bra för de länder som producerar, men dåligt för konsumenterna, speciellt de med låga inkomster. Hushållsförbrukare med låg inkomst kommer att drabbas hårt. Förmånliga tariffer och andra former av socialt bistånd, till exempel isolering av bostäder, bör förutses. Dessa frågor måste ingå i den strategiska energiöversynen.

EU bör inte stödja leveransavtal med diktaturer, eller försvara EU-företag som ingår sådana.

⁶ <http://www.epsu.org/a/90> EPSU:s ståndpunkt om system för handel med utsläppsrätter och sysselsättningsförslagen.

EPSU instämmer med att EU:s medlemsstater bör försöka diversifiera sina (fossila) energikällor, så att EU blir mindre beroende av import och lokala kriser. Det hjälper att bygga fler olje- och naturgasledningar, liksom terminaler för flytande naturgas (LNG).⁷

Gemensam extern energipolitik svårare på grund av den inre marknaden

EPSU håller med om att EU bör ha en gemensam extern energipolitik som gör det möjligt att uttrycka sig samstämmigt. I själva verket kan inrättandet av en konkurrensutsatt gemensam

marknad gå stick i stäv mot EU:s intressen att tala med en röst om externa energirelationer. Det riskerar helt enkelt att lyfta fram motstridiga intressen och mål i de rivaliserande energiblag som har verksamhet i det utvidgade EU.

Med utvecklingsländer som Kina och Indien och på den afrikanska kontinenten, som vill förbättra sin levnadsstandard, kommer konkurrensen om begränsade bränslereserver att intensifieras. Det är därför viktigt att relationerna mellan EU och andra regioner i världen utvecklas i positiv riktning. Dialog och partnerskap mellan EU och andra regioner är en väsentlig aspekt. Det finns också utrymme i dessa dialoger för facket och det civila samhället. Hittills har Europeiska kommissionen involverat näringslivet, men inte facket.

EPSU har kritiserat det sydösteuropeiska energiavtalet för att det saknar demokratisk kontroll och en social dimension. **I syfte att underlätta dialogerna bör man enas om en global hållbar energipakt, där alla länder åtar sig att införa ren och förnyelsebar energi samt främja energihushållning.**

EPSU anser verkligen att en global hållbar energipakt bör vara ett nyckelinslag i EU:s externa energipolitik. I centrum för detta står främjande av demokrati samt mänskliga och fackliga rättigheter enligt ILO:s krav. God samhällsstyrning i länder som levererar energi till EU, med respekt för demokrati på arbetsplatsen och den sociala dialogens betydelse, är också avgörande för harmoniska partsrelationer, garanterar insyn och motverkar risken för korruption.

EPSU anser att främjande av ren och förnyelsebar teknik i hela världen är en väsentlig del av utvecklingsbiståndet till regioner som Afrika söder om Sahara, där tillgången på energi och rent vatten är ytterst begränsad eller obefintlig. Vi kan därför inte acceptera grönbokens förslag om att "förstärkta marknadsbaserade bestämmelser om energi- och handelsrelaterade frågor skulle införlivas i EU:s existerande och framtida avtal med tredjeländer". EPSU anser att avtal med tredjeländer bör grundas på öppen dialog och förhandlingar. EU bör inte koppla några stränga villkor till förhandlingar som försvagar utvecklingsländernas förhandlingsposition.

Slutsats

EPSU stödjer många av grönbokens förslag för att stärka en trygg energiförsörjning och hållbarhet. Vi anser att införandet av ren klimatvänlig energiteknik är det viktigaste målet för EU och att det är EU:s plikt att främja detta utanför de egna gränserna. EPSU stödjer inte den inre marknaden för el och naturgas som den bästa och enda vägen framåt. EPSU beklagar att Europeiska kommissionen inte har behandlat hur man kan se till att en europeisk energipolitik förblir underställd en stark demokratisk kontroll. EPSU känner besvikelse över att grönboken inte erkänner energipolitikens sociala dimension. EPSU uppmanar kommissionen

⁷ Observera återigen att vi måste träffa val – investeringar i terminaler för flytande naturgas konkurrerar i viss mån med investeringar i kärnkraft eller investeringar i förnyelsebara energikällor

att erkänna att arbetsmarknadens parter har en viktig roll och att anta grundläggande sociala normer i alla internationella avtal.

Främjande av sysselsättning och miljöskydd bör vara EU:s nyckelmål. Det finns möjligheter att öka sysselsättningen tack vare införandet av ny teknik och det bör förtydligas vid uppföljningen av grönboken. Det är inte bara viktigt för EU, utan även för utvecklingsländerna. EPSU anser att jobb av kvalitet, bra sociala normer och en nyckelroll för arbetsmarknadens parter, bör stå i centrum för uppföljningen av grönboken.